

Turvallisuuden lyhyt koulutuspaketti

VELMU-seminaari
7.12.2010

Helsinki - kom Pentti Villanen, MERIVE LIVI sotilastoimiston päällikkö

27. joulukuuta
2010
0

Sisältö

- Julkisuuslaki
- Aluevalvontalaki
- Tietoturvallisuusasetus
- Kansallinen turvallisuusauditointikriteeristö (KATAKRI)
- PE päätös: Merenmittaustietojen suojaustasot ja turvallisuusluokat

Julkisuuslaki

(JulkL 621/1999)

- Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta
- Asiakirjat ovat julkisia jollei erikseen säädetä
- Viranomainen
 - valtion hallintoviranomainen sekä valtion virastot ja laitokset
- Salassapitovelvoitteet (6 luku)

Salassapitovelvoitteet

- Asiakirjasalaisuus
- Vaitiolovelvollisuus ja hyväksikäyttökielto
- Salassa pidettävät viranomaisen asiakirjat
 - 24.1§ sisältää 32 kohtaa
 - Merenpohjan mittautiedot ovat salassa pidettäviä 10 kohdan mukaan (maanpuolustuksen kannalta muutoin merkityksellisiä kohteita taikka puolustusvalmiuteen varautumista)

Merivoimat

Merentutkimuksen luvanvaraisuus

Aluevalvontalaki (755/2000)

12 § Merenpohjan tutkiminen ja kartoittaminen

Suomen aluevesillä **ei saa ilman lupaa** harjoittaa merenpohjan tai sen sisustan muodon, rakenteen tai koostumuksen selvittämistä geologisilla tai geofyysisillä tutkimuksilla eikä merenpohjan topografisten muotojen järjestelmällistä mittausta ja tallennusta.

Luvan perusteella otetut tallenteet voidaan lupamääräysten noudattamisen valvomiseksi määrätä esitettäväksi valvontaviranomaiselle.

15 § Viranomaisia koskevat poikkeukset

Mitä 12-14 §:ssä säädetään, ei koske viranomaisia sen hoitaessa virkatehtäviään, jos tehtävien hoitaminen vaatii mainituissa pykälissä tarkoitettua tutkimusta tai kuvausta ja jos tutkimuksella tai kuvauksella saadut tiedot ja tallenteet tulevat yksinomaan virkakäyttöön. Muun kuin aluevalvontaviranomaisen toiminnasta on kuitenkin ennen toiminnan aloittamista ilmoitettava 20 §:ssä tarkoitettulle lupaviranomaiselle.

20 § *Lupaviranomainen*

- **Pääesikunta** 12-14 §:n mukaiseen toimintaan
- Rajavartiolaitos rajavyöhykkeellä
- Joukko-osasto suoja-alueella 17 § mukaiseen toimintaan

Tietoturvallisuusasetus

(681/2010)

- Valtionhallinnon viranomaisten asiakirjojen yleiset tietoturvallisuusvaatimukset sekä asiakirjojen luokittelun perusteet ja luokittelua vastaavista asiakirjojen käsittelyn tietoturvallisuusvaatimukset
- Tietoturvallisuutta
 - tietojen salassapitovelvollisuus
 - käyttörajoitusten noudattaminen
 - tietojen saatavuus, eheys ja käytettävyys
 - hallinnolliset, tekniset ja muut toimenpiteet ja järjestelyt
- Asiakirjan käsittely

Perustaso

- 1) viranomaisen toimintaan liittyvät tietoturvaluottelu- ja tietoturvallisuusriskit kartoitetaan;
- 2) viranomaisen käytössä on riittävä asiantuntemus tietoturvallisuuden varmistamiseksi ja että tietoturvallisuuden hoitamista koskevat tehtävät ja vastuu määritellään;
- 3) asiakirjojen käsittelyä koskevat tehtävät ja vastuut määritellään;
- 4) tietojen saanti ja käytettävyys eri tilanteissa turvataan ja luodaan menettelytavat poikkeuksellisten tilanteiden selvittämiseksi;
- 5) asiakirjojen ja niihin sisältyvien tietojen salassapito ja muu suoja varmistetaan antamalla pääsy asiakirjoihin vain niille, jotka tarvitsevat salassa pidettäviä tietoja tai henkilörekisteriin talletettuja henkilötietoja työtehtäviensä hoitamiseksi;
- 6) tietojen luvaton muuttaminen ja muu luvaton tai asiaton käsittely estetään käyttöoikeushallinnan, käytön valvonnan sekä tietoverkkojen, tietojärjestelmien ja tietopalvelujen asianmukaisilla ja riittävillä turvallisuusjärjestelyillä ja muilla toimenpiteillä;
- 7) asiakirjojen tietojenkäsittely- ja säilytystilat ovat riittävästi valvottuja ja suojattuja;
- 8) henkilöstön ja muiden asiakirjojen käsittelyyn liittyviä tehtäviä hoitavien luotettavuus varmistetaan tarvittaessa turvallisuusselvitysmenettelyn ja muiden lain perusteella käytettävissä olevien keinojen avulla;
- 9) henkilöstölle ja muille asiakirjojen käsittelyyn liittyviä tehtäviä hoitaville annetaan ohjeet ja koulutusta asiakirjojen ja niihin sisältyvien tietojen asianmukaisesta käsittelystä;
- 10) annettujen ohjeiden noudattamista valvotaan ja niiden muutostarpeita arvioidaan säännöllisesti.

Toimenpiteet

- Riskikartoitus
- Käsittelyvastuut ja –oikeudet määritetään
- Tiedon saannin ja käytettävyyden turvaamisen suunnittelu
- Tietojärjestelmien turvaaminen, erillinen verkko ja käyttöoikeusmäärittely
- Pääsyoikeudet tiloihin
- Turvallisuusselvitykset ja vaitiolositoumukset
- Tietoturvallisuuskoulutus
- Valvonta
- Ohjeistuksen ylläpito ja kehittäminen

Asiakirjojen luokittelu

- Käsittelyvaatimusten mukainen suojaustaso
 - Suojaustaso I => erittäin suuri vahinko yleiselle edulle (ERITTÄIN SALAINEN)
 - Suojaustaso II => merkittävä vahinko yleiselle edulle (SALAINEN)
 - Suojaustaso III => vahinko yleiselle tai yksityiselle edulle (LUOTTAMUKSELLINEN)
 - Suojaustaso IV => haittaa yleiselle tai yksityiselle edulle (KÄYTTÖ RAJOITETTU)

Kansallinen turvallisuuksauditointikriteeristö (KATAKRI)

<http://www.defmin.fi/files/1525/Katakri.pdf>

- Yhtenäistää viranomaistoimintoja
- Auttaa yrityksiä ja muita yhteisöjä sekä viranomaisia sidosryhmineen omassa sisäisessä turvallisuuksuustyössä
- Osa-alueet
 - Hallinnollinen turvallisuus ja turvallisuuksjohtaminen
 - Henkilöstöturvallisuus
 - Fyysinen turvallisuus
 - Tietoturvalisuus

Pääesikunnan päätös

(AG22047 29.10.2010)

- Merenmittaustietojen suojaustasot ja turvallisuusluokat
- Täystiheä aineisto
- Monikeilaus ja viistokaikumittaus
- Harvennetut aineistot, linjaluotaus

MERENMITTAUSAINEISTOJEN SUOJAUSTASOT JA TURVALLISUUSLUOKKIEN NIMIKKEET

Alue 1: Strategisesti tärkeät merialueet (Kymenlaakson, Itä-Uudenmaan, Uudenmaan, Varsinais-Suomen ja Ahvenanmaan maakuntien alueet rantaviivasta aluevesirajalle asti)	
Tietokokonaisuuden kuvaus (täystiheä aineisto/mittauksen raakadata)	Suojaustaso ja turvallisuusluokituksen nimike
Mittaustietojen yhdistelmä	Suojaustaso II SALAINEN
Suuren alueen mittaustulosten yhdistelmä	Suojaustaso II SALAINEN
Sotilasmerenmittaus	Suojaustaso II SALAINEN
Aluemittausurakka	Suojaustaso III LUOTTAMUKSELLINEN
Merkittävän meriväylän pohjatopografian kokonaismittaus	Suojaustaso III LUOTTAMUKSELLINEN
Rajatun alueen mittaustehtävä	Suojaustaso IV KÄYTTÖ RAJOITETTU
Yksittäisen väylärakennuskohteen merenmittaus	Suojaustaso IV KÄYTTÖ RAJOITETTU
Väylärakennuskohteen ruoppaus tai muun työn valmistelumerenmittaus	JULKINEN
Pienkohde	JULKINEN

Alue 2: Muut merialueet (Selkämeri, Pohjanlahti)	
Tietokokonaisuuden kuvaus (täystiheä aineisto/mittauksen raakadata)	Suojaustaso ja turvallisuusluokituksen nimike
Mittaustietojen yhdistelmä	Suojaustaso II SALAINEN
Suuren alueen mittaustulosten yhdistelmä	Suojaustaso III LUOTTAMUKSELLINEN
Sotilasmerenmittaus	Suojaustaso II SALAINEN
Aluemittausurakka	Suojaustaso IV KÄYTTÖ RAJOITETTU
Merkittävän meriväylän pohjatopografian kokonaismittaus	Suojaustaso IV KÄYTTÖ RAJOITETTU
Rajatun alueen mittaustehtävä	JULKINEN
Yksittäisen väylärakennuskohteen merenmittaus	JULKINEN
Väylärakennuskohteen ruoppaus tai muun työn valmistelumerenmittaus	JULKINEN
Pienkohde	JULKINEN
Alue 3: Sisävedet	
Tietokokonaisuuden kuvaus (täystiheä aineisto/mittauksen raakadata)	Suojaustaso ja turvallisuusluokituksen nimike
Mittaustietojen yhdistelmä	JULKINEN

Tarkennetut aluekokonaisuuksien kuvaukset

- **Alue 1: Strategisesti tärkeät merialueet** koskee aluetta, jolla tarkan merenmittaustiedon luovuttaminen tulee pysyä tarkasti rajattuna (Kymenlaakson, Itä-Uudenmaan, Uudenmaan, Varsinais-Suomen ja Ahvenanmaan maakuntien alueet rantaviivasta aluevesirajalle asti)
- **Alue 2: Muut merialueet**, joilla merenmittaustiedon luovuttamista voidaan avata (Selkämeri, Pohjanlahti)
- **Alue 3: Sisävedet**

Tarkennetut tietokokonaisuuksien kuvaukset

- **Mittaustietojen yhdistelmä** on koko valtakunnan merialueiden tai usean suuren alueen mittaustietojen yhdistelmä.
- **Suuren alueen mittaustietojen yhdistelmä** on vähintään maakunnan laajuinen tai muu erikseen määritetty erillisten alueiden mittaustietojen yhdistelmä. Suurimmillaan alue koostuu usean maakunnan aluista. Aluerajauksen suurimpina yhdistelminä olisivat alueet Suomenlahti, Saaristomeri, Selkämeri, Perämeri.
- **Sotilasmerenmittaus** on Merivoimien esikunnan tilaama sotilaallisiin tarkoituksiin tehtävä merenmittaus
- **Aluemittausurakka** on maakuntaa pienempi alue. Aluemittauskohde voi olla 1-2 kunnan aluevesillä tapahtuva mittaustoiminta ja sen merenmittaustiedoista tehty yhdistelmä.
- **Merkittävän meriväylän pohjatopografian kokonaisuusmittaus** on yhden merkittävän meriväylän merenmittauksen merenmittausten yhdistelmä
- **Rajatun alueen mittaustehtävä** on pienehkön alueen merenmittaustiedon yhdistelmä. Alueen koko 5-20 neliökilometriä
- **Yksittäisen väylärakennuskohteen merenmittaus** on julkisella väylän väyläalueella ja siihen välittömästi yhteydessä oleva enintään 2 neliökilometrin suuruinen alue. Yksittäisiä kohteita voi yhdistää ylittämättä suurinta pinta-alaa.
- **Väylärakennuskohteen ruoppaus tai muun työn valmistelumerenmittaus** on pienen enintään 2 neliökilometrin suuruinen alue silloin, kun se on perusteena pohjatöille jotka muuttavat pohjatopografiaa. Väylärakennustyön valmistelussa käytettävien merenmittaustietojen julkisuus perustuu mittausaineiston vanhenemiseen työn kuluessa.
- **Pienkohde** on yksittäisen laiturin, lyhyen putki- tai kaapelilinjan tarvetta varten tehty merenmittaus. Alueen koko on enintään 1 neliökilometri.

